

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Ka vse so krive Novine.

En širiteo nam piše: Eden naročnik je odstopo, ar je bio iz seznama delavcov zbrisani. So ga Novine brisale? Ne. Ga je urednik Novin brisao? Ne.

Svadila sta se dva soseda zavolo meje. Mela sta oba Novine. Eden je odpovedao, kaj jih nede meo, ar je ma sosed. So Novine napravile svajo? Ne. Je urednik Novin napravo svajo? Ne.

Križ je nekaj dao ponoviti i proso svojega g. plebanoša, naj ga blagoslovijo. Neso ga šteli, ar je že bio blagosloven i prenovitev ne bila takša, da bi trbela križ znova blagoslavlati. Bio je naročnik Novin i je odpovedao, zakaj se križ ne blagoslovo. So Novine mele ali majo oblast križ blagoslavlati? Ne. So Novine preprečile blagoslovitev? Ne. Ali njihov urednik? Tudi ne.

Zavolo kūr se skregata dve ženski. Edna ovoj v oči vrže: Maš Novine, pa li kvar delajo tvoji küri. Jeli Novine majo škrample, ka razgrnejo grede? Ne. Ali urednik Novin lejko svoje kokoši pošila na lücke grede? Niti edne nema.

Pri občinskih volitvav bi nekaj rad prišo za odbornika. Neso ga sprejeli v kandidatno listo? So Novine sestavljale ali njihov urednik kandidatno listo? Ne. Niti v misli ne meo to, da bi se vmešavao v volitve.

Penez ne mogo s kase dobiti nekaj teliko kak proso, ar je državni zakon v zaščito vzeo kmete dužnike i kase samo tak izplačüjejo, kak njim zakon predpiše. Zato je odpovedao Novine. So Novine sprejele tisto vlogo? Ne. Ali jo je urednik Novin sprejeo? Tudi ne.

Te reči zato napišemo, naj čarno na belom vidite, keliko krivice delajo nepremišleni ljudje — ne Novinam, ali njihovimi vredniki — nego Kristušovimi navuki, šteri je podlaga Novinam i zavolo šteroga Kristušova Cerkev zapovedava ne odpoved, nego naročitev krščanskih listov, kakše so Novine.

Lejko bi napisali več nes pametnih izgovor za odpoved Novin, ali gornji zadostüjejo, da predramijo mlačne ljudi za naročitev naših krščanskih Novin.

— en.

Jemlete v pamet?

Prle je samo Marijin List objavlaio dare za Dom sv. Frančiška. Zdaj delajo to tudi Novine. Znete zakaj? Naj v pamet vzemete i v žep segnete pa podprete delo pri zidani prve hiše za siromake Slovenske Krajine.

Za naše siromake se ide, ki nemejo ne hiše, ne hrane, ne obleke, so kak zapuščene ftice, šterim je zverina mater zaklala. Za te se ide. Naj vsi v pamet vzememo to delo, zato objavlamo dare v Novinaj tudi. Vse se dela brezplačno, samo iz lübezni, zato iščemo i prosimo tudi samo lübezen, smileno lübezen do siromakov.

Vekšega veselja ne more ničče napraviti svojemi srci, kak

je napravi lübezen, ki smilenost kaže pomenkanje trpečemi bližnjemi.

Vekšega zadoščenja ne more dobiti človek v svojem življenji za vse svoje trüde, kak či je verno spuno zapoved lübezni do bližnjega i odpro svoje srce na smilenost do siromaškoga, trpečega brata po Kristuši.

Vekšega odlikovanja ne, kak če Kristuša smem nahraniti, obleči i pod streho vzeti. I to odlikovanje te dobim, če to siromaki včinim. Tak je povedao sam Bog.

Prosimo vsako düšo v Slov. Krajini, naj podpira zidavo prve hiše za siromake, Dom sv. Frančiška v Črensovcih.

Razgled po katoličanskem sveti.

Sedemstoletnica minoritskoga samostana v Ptuj i vseslovenski tretjeredniški tabor istotam. Augusta 5., 6., i 7. se bo vršila velika slovesnost v Ptuj, gda se bo obhajao spnmin na sedemstoletni obstoj ustanove sv. Frančiška: minoritskoga samostana. Župnija se je pred 150 leti nastavila. 5. augusta bodo sv. mešo služila šibeniški škof dr. I. Mileta, ki so sin sv. Frančiška, 6. augusta pa naš Prezvišeni, ki bodo tudi predgali. Polovična vožnja je zaprosena.

Kongres hrvatskoga katoličanskoga tiska se je vršila 28. i 29. aprila. Kongres se je začeo s svetov mešov, štero so služili prevz. g. nadškof, dr. Stepinac. Kongres je odpro frančiškan dr. Harapin. Na njem so sklenjeni potrebni koraki, da se proti židovskim agencijam stvorijo katoličanske agencije, štere bodo istino poročale, ne pa laži i ne bodo vere napadale, kak se godi gnesden.

Tretjeredniški kongres za Sayinjsko dolino se vrši junija 4 v Nazarjaj.

50 letnica lista „SS. Eucharistia“. Te list izhaja v nemškem jeziki i je namenjen za duhovnike, ki so kotrige društva „Frates adoratores“ — Bratje molilci, ki vsaki teden edno vüro preklečijo pred Najsvetejšim oltarskim Svestvom, da potolažijo Bože Srce za greha sveta i molijo za vse düše. Ob 50 letnici so pokojni sv. Oča po svojem tajniki, zdajšnjem sv. Oči poslali blagoslov vsem, ki list pišejo, opravljajo, čtejo i v kakšokoli formoj ga podpirajo. Sv. Oča želejo naj „se list razvija, žive i

cyete“. Tudi povejo zakaj. „Kem bole se najmre duhovnik lübeče drži nedopovedlive skrivnosti Oit. Svestva, tembole raste v jakosti, tembole verno služü cerkvi, i tem vekšim sadom razširja diko evangeliuma nevstrašeno.“

Kongres kat. tiska v Ameriki se bo obdržao junia 2. i naslednje dni v New-Jorki.

Tretji narodni talijanski kongres duhovnikov, ki so združeni v bratovščini za molbo Najsvetejšega. Vršo se je v Rimi 27. aprila. Zastopanih je bilo na njem 22 narodov. Na konci je dobilo trijezero duhovnikov blagoslov sv. Oče, ki so njim navdušeno govorili, kak ravna ta mala hoštija v Oit. Svestvi celi svet i ka okoli Nje se moramo vsi z vüpanjom sükat, ta mala hoštija je Bog. Za molbo Najsvetejšega je v novom časi naj večvino blaženi Eymard, ki je med velikimi težkočami razširo to pobožnost.

Podivjanost komunistov. V Cerveri na Španjolskom, kak se je zdaj odkrilo, je zapovednik Cervere, po imeni Huan Padreso tak muco verne krščenike, da je dao v slamo zvezati, štero je polejao z benzinom i na to je slamo vužgao. Miranje mučenikom je s tem trpelo duže, a njihova nebeska slava je tudi rasla. Te divjak je samo eden den dao tristo ljudi obsoditi na smrt.

Gledajte kak podpirajo boži sovražniki svoj tisk. P. Ward je posvedočo v Washingtoni na katoličanskom vseučilišči, da so komunisti brezplačno razdelili 63 milijonov časopisov i 23 milijone knjižic, v šterih se širi krivi navuk komunizma i

blati Bog i njegova vera. Zakaj so mogli tak delati. Odpri so žepe, plačali tiskarno pa delavce z doblenov podporov. Ve so pa na priliko samo v Chicagi i San Francisci nabrali deset milijonov dolarov podpore za svoj brezverski list „The Daily Worker“. — I tebi se dosta vidi 24 Din. dati ne podpore, nego naročnine za Novine, ki se borijo samo za

Boga i njegovo pravico, tebi človek, na časni i večni hasek? — Vči se od sovražnikov vere podpirati svoj kat. list.

Kak se širi vera kat. na otoki Java. Leta 1840. je bio tu samo eden kat. duhovnik, tak malo verniko je bilo. Dnes je tu pol milijona katoličancov, ki so se z vekšega povrnoli z muslimanske vere.

Boži zakon od hišnoga zakona.

1. Skupni pastirski list jugoslovenskih škofov o svestvu (zakramentu) svetega zakona.

Razveza zakona žali ženino dostojanstvo.

Samo nerazdružljivost zakona jamči možu, da mu bo žena ostala vdana in zvesta do smrti. Samo nerazdružljivost zakona jamči ženi, da jo bo mož smatral za enakopravno družico v zakonskem sožitju. Če bi mož smel zapoditi ženo, bi ta izgubila svoje dostojanstvo, odšla bi brez ugleda in časti v svet. Slična bi bila služkinji, ki dela nekaj časa v tej, nekaj časa zopet v drugi hiši.

Žalostno je stanje žená tam, kjer se zakoni ločijo: Take žene so v nevarnosti, kakor pravi Leon XIII., da „potem, ko so služile moževi pohotnosti, ostanejo osamljene“. (Arcanum.)

Razporoka je greh proti otrokom.

Razveza zakona je velika škoda za vzgojo otrok. Otroci bi se vedno morali bati, da jim bo danes ali jutri zmanjkalo modrega očetovega vodstva ali ljubečega materinega srca.

Razveza zakona je zastrupljanje družine, a zastrupljati družine, pomeni zastrupljati tudi državo: „kajti država je taka, kakršne so družine in ljudje, iz katerih sestoji, kakor telo iz udov.“ (Casti con.)

Ako torej odločno branimo nerazdružljivost zakonske zveze, nimamo pred očmi samo blagra zakoncev, temveč tudi blagor potomstva, blagor države in blagor vse človeške družbe.

Dobro je učil Len XIII., da so razveze zakonov velika nes-

reča za družinsko in državljansko življenje. Iz razveze zakonov izhaja mnogo zla za ločence, za otroke in za narod. Gorje narodu, ki ga je prevzela strast za razvezo zakonov. Ta strast se širi kakor nalezljiva bolezen, ter kakor hudournik ruši nasipe, razlivajoč se in noseč povsod nesrečo.

Ločitev zakona. Resnica je, da sta zakonca včasih nesrečna. Tega je kriv mož ali žena, a pogosto sta kriva oba. Vemo, da je v takem slučaju zakon navadno kakor pekel na svetu. — Cerkev — kot dobra mati misli tudi na to. V posebno težkih slučajih dopušča ločitev od mize in postelje, ali nikdar ne more dopustiti razveze svestvene zakonske zveze.

Razlog za nerazdružljivost zakona je tak vzvišen in važen za versko in družabno življenje, da morajo posamezniki podrediti svoje želje in osebne koristi, kakor mora vojak na straži popolnoma žrtvovati svojo udobnost, celo svoje življenje na korist vsega naroda.

Treba je žrtev, kajti radi velike važnosti svetega načela zakonske nerazdružljivosti morajo zakonci prenašati razne križe. Ali ako je komu to težko, naj ve, da tečejo v Cerkvi studenci milosti, ki usposablja človeka tudi za največje žrtve. Resnica je, da sami iz sebe ne moremo ničesar, posebno v tako težkih prilikah. Ali vedimo, da je naša „moč od Boga“ (2 Kor. 3, 5)), in da zamoremo vse v Njem, ki nas krepeča. (Fil. 4, 13.)

Bog živi petdesetletnika.

Sobočke dekanije dekan i slavne tišinske fare župnik preč. g. Krantz Jožef so spunili maja 5. petdeseti rojstni den. Rojeni so bili l. 1889. maja 5.

Gospoda Krantz poznava cela Slovenska Krajina i prek njenih mej daleč okoli nešteti v večih škofijaj kak gorečega duhovnika, prijaznoga, dobrohotnoga i vsako dobro delo z celim srcem podpirajočega gospoda.

Ne naš namen hvaliti g. dekana. V svojih dobrih delaj najdejo oni popolno zahvalo. A dužnost naša je pa, da se gospoda pri tom lepom jubileji vsi v lübezni spomenemo i njemi za ne-

štete dobrote plačamo ne z golimi dobrimi želami, nego z vrelimi molitvami za njega, da ga dober Bog ešče vnoga i vnoga leta obdrži med nami našemi narodi na večno i časno srečo.

Uredništvo Novin pa se g. dekana ešče posebi spomina v največjoj zahvalnosti kak vno-goletnoga gorečega širitela naših listov i z celoga srca prosi njihove cerkve Patrono, Marijiko, naj njim sprosi obilen božji blagoslov na njihovo düšnopastirsko delo.

Duga leta, srečna leta, duga leta, živio!

Sestanek v Franciji: Sporazum z Hrvati.

21. maj Thelonne, poleg Sedan (Ardennes); za skupni obed se javite na naslov: Andrej Gutman, chez Mr Deglatre, á Thelonne, par Pont-Maugis (Ardennes). Blizi je département Meuse.

V pomiritev izseljencom v Franciji.

Vnogi naši izseljenci so v strahi, če bodo po novih francoskih zakonaj morali v slučajih bojne služiti v francoskoj armadi. V pomiritev se jim sporoča, da se tozadevni francoski zakoni nanašajo samo na politične begunce i na izseljence brez narodnosti, odnosno brez državljanstva, nikak pa ne na naše redne izseljence.

Dr. Cvetkovič, predsednik vlade i dr. Maček, voditeo hrvatskoga naroda sta se sporazumela. Sporazum zdaj pride pred vladu i kraljevsko namestništvo i gda se tu pregledne, se objavi. Z hrvatskim pitanjom se reši tudi naša davno zaželjena slovenska aotonomija. Dr. Korošec ma na skrbi svoj slovenski narod i njegove pravice.

Verski zaklad v Jugoslaviji prišo v roke Cerkve.

V Jugoslaviji ma kat. Cerkev lepi verski zaklad. V Sloveniji ma okoli 28 jezer oralov lepi šum. To vrednost je dozdej hասնւալա država. Po novom finančnom zakoni je vso cerkveno imanje prišlo Cerkvi v roke.

Vredništvo v Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Letna naročnina v državi 30 Din., mesečno 2-50 Din., v inozemstvu 72 Din., mesečno 6 Din. z M. Listom letno 100 Din. Na skupni naslov pri širitelaj v državi je letna naročnina 24 Din., mesečna 2 Din. — Plačati se mora naprej. Stev. položnice 11806. Rokopisi se ne vračajo. — Cena oglasov: Cela stran 800 Din., pol stran 400 Din. i tak niže. Poslano me d tekstom vsaka reč 2 D mali oglasi do 10 reči 5 Din., više vsaka reč 1:40 Din.

Nedela

po Vüzmi peta.

Pravo je Jezuš vučnikom svojim: „Zaistino, zaistino velim vam: Či bote Očo kaj prosili vu mojem imeni, vam da. Do eti mao ste nikaj nej prosili vu mojem imeni. Prosite i bote prejeli, da bode vaša radost puna. Eta sam po prilikaj gučao vam. Pride pa vōra, gda vam ne bom več gučao v prilikaj, nego vam bom očivesno nazveščavao od Oče. Vu onom dnevi bote prosili vu mojem imeni i ne velim vam, ka bom jaz proso Očo za vas ar Oča sam vas lūbi, ar vi mene lūbite i verjete, ka sam zišao od Boga. Zišao sam od Oče i prišao sam na ete svet; pali ostavljam te svet i idem k Oči. Velijo nje-mi vučniki njegovi: Ovo zdaj očivesno gučiš i nikakše prilike ne praviš. Zdaj znamo, ka vsa znaš i ne je potrebno tebi, ka bi te što spitavao. Po tom verjemo, ka si od Boga zišao. (Jan. 16. 24—30).

Što pa so tej trije prijatelje, od šterih eden prosil, drugi je naprošeni, tretji pa pride kak popotnik?

Naprošeni prijateo je Jezuš Kristus, ki nam davle v presv. Rešnom Teli samoga sebe kak hrano v večno življenje. On nas sam imenjuje svoje prijatele. Kak bi mogli i smeli zametayati toga prijatela pa se rajši obračati na njegovoga nasprotnika, to je na hūdoga dūha.

Po česti prišedši prijateo so nevole, ki nas silijo k prijatelju Kristušu obračati se v molitvi. V prijatelju, ki prihaja k meni, spoznam samoga sebe. Nišče mi je ne dragši, nišče bližji. K samomi sebi pridem kak zgubljeni sin, gda se odvracam od minljivih stvari i se vračam v svoje srce. Zakaj pa za ednoga prijatela prosil tri krūhe? Pomislimo, da je prijateo prišeo z ženov i služabnikom. Trem trbe tri krūhe. V prenešenom pomeni so to njegov razum, vola i telo. On je oslableni razum, njegova žena pa zavolo oslablenoga razuma k slabomi nagnjena vola, služabnik pa je telo. Daj mi tri krūhe, teda pomeni, ednoga, da prav razmim, drugoga, da dobro lūbim, tretjega, da pravo delam.

Proseči prijateo stoji odzvūna na česti i ne stopi notri. To pomeni, da Boga nikaj ne smemo prositi, ka si odkrito ne vūpamo povedati. Kak napačno je prositi, ka človek ne bi smeo zvedeti. Naprošeni prijateo nam odgovori: „Ne bodi mi neprilichen!“ Ka, ali mogoče mi Boga z molitvov mučimo? Nikak ne! A Zveličar sam je odgovorio, gda ga je Kananičanka prosila, da njoj ozdravi hčerko: „Se li jemle krūh deci i davle psom?“ S tem je ne mislo ženo odganjati, nego je šteo, naj ga šče iskrenejše prosijo.

Lūdem smo s prošnjami neprilichni, ar človek po daraj, štere davle, lahko pride v nepriliko. Bog pa je tak bogat, da lahko spuni lūdem vse, ka zaprosijo. Bog samo šče, da ga prosimo. Istina, on sam dobro zna, ka potrebujemo, a prevnoga dobrot ma pripravljenih samo za tiste, ki ga prosijo.

Evangeljske reči nas tūdi včijo, da Bog ne čuje, nešče čūti, prehitro prošenj tistih, ki ga komaj te, gda so v sili, pridejo prosit. Tak znamo, da je Zveličar grajao kralovoga uradnika, ki ga je proso pomoč za na smrt betežnoga sina pa njemi pravo: „Če ne vidite znamenj i čūd, ne verjete.“ Casar Karol V. je rad molo. Ednok je bio pri molitvi, gda so njemi nazarili, da je prišeo poslanec nekšega krala, ki njemi ma sporočiti jako važne stvari. Karol je dao poslanci povedati: „Zdaj mam dosta važnejše opravke. Sem v avdijenci pri krali vseh kralov. Naj gospod počaka.“

PROSVETA.

Slavinko:

Za god.

Rodil se v Prekmurju je sin, poslal ga je Oče z višin, kjer angelci pojo, se dobra dela plačujejo.

Jožef, mu dala je mati ime in on jo ubogal je vse. Lepo živel je v mladosti, da sad čim večji bil bi v starosti.

Od daleč, od blizu Ti častitamo k tvojemu godu. Želimo Ti dolgo življenje v nebesih pa večno veselje!

Govor urednika Novin na jesenskom krasnom prosvetnom tabori v Bogojini mladini obojega spola. Ar govor da navodila našoj mladini za pravo katoličansko življenje doma i v tūjini, kama se zdaj ta seli, ga objavimo zdaj, gda je kričeča potreba nastala, da mladina dobi notrašnje, dūhovno življenje. Bog daj, da povedane reči slūžijo tomi nameni:

„V 49 štev. Oglasnika Lavantinske škofije nam Prezvišeni g. apoštolski administrator nalagajo na srce, naj se z cele dūše borimo za posvetitev nedel i zapovedanih svetkov, posebno, naj se večernice i kršćanski navuk ne zanemarijata zavolo društev i naj se društva vodijo v dūhi katoliške akcije. Dovolj zato, draga mladina, da jaz na podlagi toga višjepastirskoga strogoga navodila i opomina povem par reči.

Vsi mi priznavate, da se hūdobija širi po sveti, kak nikdar prle. I vsi, ki lūbite Boga, mi morate zato to tūdi priznati, da se proti njej, proti hūdobiji moremo bole goreče boriti, kak gdaščeč prle. Hūdobija se širi na dva jarka. V ednom teče zamazana voda nečistosti, v drugom pa pojarbana voda nevere. Oba jarka sta toti vozkiava, da se jiva nišče nebi bojao, a tak gostiva, da nega ne vesi, skoro ne hiše, kde nebi tekla. Ka nezagazimo v te jarke brezverstva i pokvarjenosti, so Kristušov namestnik, sveti Oča, ustanovili kat. akcijo.

Ka je kat. akcija? Kratko, a jedrnato povedano: katoličansko življenje, to je življenje po zapovedaj Kristušovih, življenje po zgledu Marijinom i svetnikov. To je življenje, ki je nasprotno življenju sveta i toga navadam. To življenje nazaj sega v stare čase, gda je cvela živa vera i rodila junake svetosti, pune lūbezni do Boga i bližnjega. To je namen kat. akcije. Tomi nameni more slūžiti kat. prosvetno

„Metropolitain“.

Navadno pa pravimo le „metro“: tako se zove pariška podzemeljska železnica, ki je najbolj poceni prevozno sredstvo. Vendar se ga mnogi bojijo, kakor sem se tega tūdi jaz v začetku bal.

Te člančič bi naj razpršil nepotrebnih strah!

Najprej pogledjte načrt (plan) in postajo, na katero hočete priti. Potem pri okencu kupite listek in ga dajte preščipniti, ko odhajate na metro.

Listek čuvajte, posebno, če potujete v prvem razredu, ker ga bodo od Vas zahtevali med potjo.

Ako se vendar bojite pomote, vprašajte tamošnje uslužbenke oziroma uslužbenke, če ste vzeli pravo smer. Hodite lepo počasi in nič ne žalujte, če se Vam včasih pred nosom zaprejo vrata. Čez par minut bo prišel že novi vlak, torej ne boste imeli prevelike zamude.

Sedaj pa cena: prvi razred en frank in 60 centimov; drugi

društvo s svojimi fantovskimi odseki i dekliskimi kroški, s svojimi naraščajniki i naraščajnicami. Vesela mladost se mora oblečiti po kat. akciji, pri dečkaj v Kristušov plašč odločnosti i pri deklaj v Marijin plašč smilenosti.

Odločnost dečkov. Dva dečka sta šla po poti lepoga majuškoga jūtra. Zaspavao je slaviček. Eden je zgrabo za kamen, prekuno i kamen vrgo proti gnezdi: „Boš se mi tak rano tū zdiraol!“ Te drugi je pa začeo z slavičkom fučkali, se zglede proti nebi i spregovori: „Hvala, dober Bog, za to veselo jūtro.“

Slika dvojne odločnosti: odločnosti na slabo i odločnosti na dobro. Na slabo bit odločen, je največša slabost, ar smo po naravi vsi nagnjeni na to odločnost za greh. Do tal nagnjenomi drevi ne trbe dosta, da se podere. Pač pa vngogo stane drevo, da se zdigne vednako, štero je bilo do tal prignjeno. Odločnost za dobro je junaštvo; odločnost za greh je znak slabičov. Katoličanska akcija rodi odločnost za dobro. Kat. akcija da dečki vsikdar pogum, da gleda Kristuš. **Vsikdar.** Te tūdi, kda ga zavolo toga zasmehavajo; te tūdi, kda njemi zavolo toga pravice kratijo; te tūdi, kda zgūbi ugodnosti sveta; te tūdi, če se telo more trapiti, zatajūvati i premagivati. Ta odločnost je rodila pri mladenci Savli, da je pitao Gospoda Jezuš: „ka mi je za včiniti?“ I za plačilo je dobila, kak sam priznava z največšim veseljom: coronam justitiae, korono pravičnosti.

Smilenost deklin. Dve dekli sta šle po poti. Edno je žožgala kopriva po litkaj pod prekratkov jankov. Čemerna jo je ta sklačila i prekunola: „Mrha, žgi druge.“ Ta druga se koprivi nasmehne, jo pogladi, se zagledne v nebo i spregovori: „Dober Bog, šče žžečo koprivo si nam dao na hasek, ve nam vrači protin.“ Žžeča kopriva i dve dekli kre nje: je slika denešnje trdosrčnosti. Ta mladine ne sme obladati, kršćanska smilenost mora obvladati v mladi srcaj. Na sveti nega samo rož, samo smeha, samo dobrote, samo sitosti. O, svet je pun trnja, kopriv, pun žalosti i bridkosti, pun skoposti i pun tūdi siromaštva dūševnoga i telovnoga. I samo smilenost je v stani, da stvori iz trnja rože, iz kopriv zdravilo, iz bridkosti sladkost, iz skoposti milošćino, iz siromaštva dūševnoga dūševno bogastvo, iz telovnoga siromaštva zadovoljšćino. I ve mladenke ste pozvane, da te čūde delate na sveti.

Marijino smileno srce, ki

je opazilo ešče to najmenšo nevolu na sveti: — zmenkanje vina na svatbi v Kani — vam je mladenke, zgled, kak naj ste smilene. To je vaša katoličanska akcija. Koprive pokrivajo dūše dostakrat. Tūjina i druge neprilike so vaše pajdašice, prijateljice, poznanke, ali nepoznane farnice pokvarile. Postale so žžeča kopriva. Ne obsodite je! Z Marijinim smilnim srcem idi tem nesrečnim naproti, lepo je pobožajte i spravite je nazaj na pravo pot po svetoy spovedi potom lepe lūbezni. Siromaštvo telovno kriči iz vaših vrst, ponūдите se za zdravnice. Penez nemate. Ne je potreben; smilenost je samo potrebna; ta bo že iskala pri dobrih lūdeh pomoči i tūdi vsikdar najšla.

Poštenje koga trpi? Smilena mladenka bo iskala zroki, ki so raztrgali poštenje bližnjega i njegovo dūšo v globoko žalost zakopali; pa bo glasila istino proti lažem. Smileno deklisko srce bo se ravnalo vsikdar po smilenom Marijinom maternom srci i najšlo vsikdar po smilenom Marijinom maternom srci pravočasno pomoč za trpečo dūšo i telo.

O kak sladka tolažba napuni srce mladenke, ki se zadovolj z prostejšov oblekov i za prihranjen penez kŕpi siroti obleko, da more v cerkev, ali gda si deo hrane odtrgne, jo skrije pod predpasnik i odnese betežniki ali gladnoj siroti. Nad vse srečna smilena mladenka.

Oboje, odločnost dečkov i smilenost deklin pa si zlehka osvoji mladina z veseljom. To je sredstvo za pridobitev junaštva dečkov v odločnosti i za pridobitev junaštva deklin v smilenosti. Veselje v tistom, ki je Bog naš, veselje v tistom, ki je Bog vekomaj blažen.

Nenapadalne pogodbe.

Nemčija je stavila predlog severnim državam, Daniji, Norvegiji, Švediji i Finskoj, naj sklenejo ž njov nenapadalno pogodbo. Isto pogodbo ponūjajo tūdi Angleži tem štiram državam. Nem-

čija isto pogodbo ponūja tūdi baltiskim državam. Z Estonijov se ešče pogaja, z Latvov se je zdaj pogodila, z Litvov jo je pa te sklenila, gda njoj je ta odstopila Memel. Isto pogodbo ponūjo Italija Egipci.

Boljševiški komisar za zvūnešnje zādeve, Litvinov, v Rusiji, je odstopo.

Mesto njega je to ministertvo prevzeo Molotov. Zrok odstopa je, ar Rusija ne štela stopiti v angleško—francosko linijo zavolo velike trgovine, štero

ma z Nemčijov. Drugi zrok je pa, ka sta Anglija i Francija ne štete prevzeti obveze, ka ta Rusijo podpirale, če jo napadne Japonska.

Vojaška zveza med Italijov i Nemčijov.

V Comi na Talijanskom sta se te dni razgovarjala Ciano talijanski i Ribbentrop nemški zvū-

nešnji minister od potrebcine, da se sklene vojaška zveza med dvema državam. Ta se je na to sklenila v Milani.

zulat“ (7 rue Léonce Reynaud) je metro Alma Marceau. Najprej moram poiskati te kraje na karti. Za kolodvor sam ne bo težko, ker je obrobjen z zelo širokim rdečim krogom (kakor tūdi vsaka postaja, kjer ravno stojimo); Alma Marceau je pa na desni strani karte približno tam, kjer reka Seine (široka plava črta skozi ves Pariz) napravi ovinek. Alma Marceau je na progi 9 (ligne) s končnima postajama Pont des Sèvres — Mairie de Montreuil; z gare du Nord recimo moram iti proti Alma v smeri Sèvres: zato je najbolje, da vzamem s kolodvora najprej progo Porte d'Orléans do postaje Strasbourg Saint Denis; tu pa Correspondence Sèvres do postaje Alma.

Iskanje večkrat olajšajo posebne električne priprave, kjer so napisane vse postaje in je poleg vsake poseben gumb. Takrat samo pritisnem na gumb dotične postaje, kamor hočem priti in se bodo zasvetile vse postaje, preko katerih se po najbližji poti moram tja peljati.

Drugo prevozno sredstvo, ki je pa dražje, tem dražje, čim dalje se kdo pelje, to je: autobus. Ali je to bolj zamotano, zato se ne svetuje tistim, ki le včasih pridejo v Pariz.

Končno še tretje in najdražje prevozno sredstvo, to je „taxi“ (po domače „motor“), ki je pa najbolj gotovo, ker enostavno šoferju poveste naslov, kamor se mislite peljati in ste potem do konca vožnje mirni. Vendar tūdi taksi včasih ni predrag, če namreč razdalja ni prevelika in se jih več pelje skupaj (cena se določuje po razdalji, ne po številu oseb): 4—6 se jih lahko pelje z enim taksijem.

Taksi se pozna po tem, da ima na desni strani poseben štirioglast zaboječek z napisom „taxi“; če ta napis ni povešen, je znamenje, da je taksi svoboden in zadostuje znamenje z roko, da ga pozovete. Ko pridete do cilja, vprašajte za račun in povedani vsoti dodajte 10% napitnine, kar je obvezno (od 11 h ponoči do 6 h zjutraj je cena taksija večja).

Beck pravi — ne.

Kancler Nemčije je v svojem govoru odpovedal pogodbo, sklenjeno med Poljsko i Nemčijov i odkrio, da je od Poljske zahtevalo, naj Nemčiji odstopi Gdansk (Danzig) i na robu polskom, štiri peja do morja, naj da tudi Nemčiji pot, pa naj Poljska z Nemčijov i Madjarskov jamčita za Slovaško. — Te tretje zahteve Poljska nikdar ne dobila. Na ove Hitlerove zahteve je pa polski zvušnji minister, polkovnik Beck maja 5. v parlamentu jasno odgovorilo, da — ne. Poljska ne odstopi Gdarska i ne da Nemčiji poti na polskom koridori do morja.

Zvušnji minister je v svojem odločnom govoru Nemčiji dao odgovor, da je ne proti pogajanju ž njov, a svoje časti pa nikdar ne da nikoli, Poljska nikdar ne bo Slovaška, šteta ma tri gospodare. Pokrajina, v šteroj leži Gdansk (Danzig), je v pretežno večini polska, samo mesto Gdansk je po večini nemško, a to mesto žive od polske trgovine.

Glasi sv. Stolice opomina novinare.

„Osservatore Romano“ opomina novinare sveta, naj ne pišejo razburljivo, nego naj tišijo narode k miru i za mir delajo. Hvala Bogi, naše Novine so verno služile i služijo tomi nameni.

Najslavniji francoski predgar mrtev.

23 let je predgao dominikanec Jauvier v nabito punoj velikanskoj pariškoj Marijinoj cerkvi „Notre Dame“. Jezeri i jezeri so ga poslušali i naravnali svoje življenje po njegovih rečah, kak Kristuš zapovedava. Svetniški papa Pij X. so njemu pisali: „Vi ste predganici v Notre Dame dali veksi sijaj, kak štokoli od vaših prednikov.“ Poniznoga Marijinoga sluga nej dobra mati v obilnost poplača.

V Angliji obvezna vojaška služba.

Angleški parlament je zglasao zakon, v smisli šteroga more vsaki moški od 20 do 21 let star, če je sposoben, služiti vojsko. Pol leta služiti v vojašnici, tri leta je pa pridelen rezervi ali pomožnomi vojaškomi oddelki. Jako socialno je v zakonu to, ka po tri i polletnoj vojaškoj službi je dužen vsaki gospodar bivšega svojega nameščenca vzeti nazaj na isto delo z istov plačov, kak je te meo, gda je odišo k vojakom. To se tiče tudi vsakoga podjetja, vsake fabrike.

Nemčija ne zadovolna z Beckovim govorom.

Vodstvo nemške države je nezadovoljno z govorom polskega ministra za zvušnje zadeve, Becka i zahteve, da se Gdansk (Danzig) mora vrniti Nemčiji. — Polski narod pa z nepopisnim navdušenjem odobrava svojega ministra govor i je pripravljen na vse žrtve.

Slovesnost v Madridi.

Maja 15. bo korakala v glavno mesto Španije, Madrid, Francova zmagajoča vojska z nemškimi i talijanskimi dobrovolci. Na čeli spreveda bodo nesli tisti križ, pod šterim so španjolske ladje združene z beneškimi i papovimi l. 1571. okt. 7. pre-

Vogrski parlament razpuščen.

Predsednik vogrskje vlade prof Teley i zvušnji minister prof Csáky sta preminoe dni bila jako slovesno sprejetiva v Berlinu. Kak v Rimi, tak tudi v Berlinu so njima povedali, da Vogrska more stopiti z Jugoslavi-jov v prijateljstvo. Madjarski par-

Glasi iz Slovenske Krajine.

Novi vozni red na železnici se začne s 15. majom. Naš kraj dobi tudi ugodnejše zveze. Po priliki objavimo celoten vozni red, ki se tiče nas.

Svetek Marije Pomočnice v Martinišči v Soboti se bo obhajao letos 21. maja. Dopoldne ob 10 vuri bo predga na dvorišči Martinišča, nato pa slovesna popevana sv. meša. Popoldne ob 3 vuri predga na dvorišči nato procesija s podobov Marije Pomočnice po sobočkih vularicah. Po procesiji blagoslov z Najsvetejšim. Vsi častilci Marijini iskreno vableni.

Dari v Franciji. Na Sobočanovom gostovanju je Legén Franc iz Trnja nabral za Bašov prosvetni dom v Bogojini 80 Fr; mladoženec pa je dao na Franciškov dom v Črensovcih 70 Fr. Ravnotak so na Franciškov dom darovali izseljencitiz Bourges 10 Fr. — *Za novo bogoslovnico* v Maribori so darovali izseljenci v Ourville 19. apr. 275 Fr. — Penez poslan po čeki Novin v Bogojino i Maribor.

Za ravnatela mešane realne gimnazije v Maribori je imenovan bivši profesor na našoj sobočkoj gimnaziji, dr. Sušnik Franc. Iz srca čestitamo.

Na misijon g. Kereca so darovali v dinaraj: Farič Štefan, Moravci 10, Varga Roza, Francija, v zahvalo Materi Božoj za pomoč po težko prestanoj operaciji, 38. — Penez odposlan g. misijonari potom salezijanske družbe na Rakovnik.

Bogojina. V nedelo, 7. maja se je vršo pri nas občni zbor Prosvetnoga društva. Med desetimi odborniki sta dva na novo zvoljeniva, tudi predsednik je novi Pucko Števan.

Naši delavci**z lendavskoga sreza dobili kontrakte.**

Gospod Kerec, šef borze dela nas obvešča, da so naše prošnje posluhnjene i so vnogi dobili kontrakte iz lendavskoga sreza za Nemčijo. Na jako dobra mesta pridejo, neštetni celo bodo samo paziteje. Petsto jih je tudi sprejetih od nas znova na sezonsko delo.

Oprosimo tiste, ki so dobili kontrakte, naj jemljejo k sebi za delavce *stromake*, ki so potrebni zasluzka i potem naj strogo pazijo na pošteno življenje njim podrejenih delavcov.

Uredništvo Novin.

Türčija i Anglija sta se pogodili.

Anglija je pridobila Türčijo na svojo stran, pogodili sta se, da ta se podpirali, če bi bila šteta napadena. Rusija i Türčija sta pa sklenile vojaško zvezo.

Gafencu se vüpa.

Romunski zvušnji minister Gafencu je obiskao velike države Europe. Povsod je najšeo na razumevanje i nikdi ne vido nevarnosti za boj. Bog potrdi njegovo vüpanje.

Magale pri Lepanti törsko vojsko.

Te je bio papa sv. Pij V., ki je odredo za tisti den molitev sv. Čisla. Bog njemu je nazvesto, da po molitvi sv. Čisla je prišla na Marijino prošnjo zmaga nad sovražniki Cerkve.

Veržej — Marijanišče.

Slovesno se sveti svetek Marije Pomočnice letos na risaoski ponedek 29. maja. Večer pred svetkom bo rimska procesija, na svetek slovesna služba boža na prostom, popoldne pa procesija s podobov Marije pomočnice. Vlüdno vableni vsi častilci Marijini, da se po želi svetoga Oče v maji poklonimo Mariji Kralici miru i jo prosimo za mir med narodi.

Izseljenski duhovnik v Soboti. Višja cerkvena oblast je nastavila g. Škafar Ivana za izseljenski duhovnik v Soboti. Gospod Škafar bo meo na skrbi duševne potrebe našega delavstva i stanüvao bo v hiši Doma sv. Frančiška, Križova 4.

Melinci. Splošno je znano, da je naša ves najsiromaškejša v celom lendavskom srezi, vendar nišče pri nas ne dobo „kontrakta“, da bi lejko nabirao delavce. Nekaj okoli deset jih je dobilo delo v Nemčiji, vsi ovi siromaki pa čakamo, gda se nas što usmili. Usmilite se nas, ki ste na oblasti.

Čarne duše. Več predelavcov ali delovodj se je pritožilo na uredništvu Novin, da so njim bogatejši po 500 Din. mite davali, naj je vzemajo mesto siromakov na delo. Čarne duše so tej podmetelci, nepotrebni i nevredni zasluzka. Vsa čast našim palerom, da so ponüdbe odbili.

Grad. Že par let se trüdiyo Gračarje, ka bi dobili avtobusno zvezo z Sobotov. Za letos je pa bilo že točno določeno, ka de vozo že s prvim majom. Prvi maj je že mimo nas i poštnoga automobila šče nega. Iz samih oblüb je šče nišče nej debeli gratao. Prosimo poštno direkcijo, naj nam že ednok spuni želo i nam tudi istinsko pošle autobus.

Gimnazijski pevski koncert se bo vršo v nedelo, dne 14. maja ob enajstoj vöri predpoudnevom v gimnazijski telovadnici. Istočasno bodo gg. roditelji i njihovi namestniki lahko dobili informacije o uspehi učencov, ar bodo vsi gg. profesori navzoči. Prijateli mladine i petja vlüdno vableni.

Odborova seja Rafaelove družbe za Slov. Krajino se je vršila 7. maja v Črensovcih. Na seji se je določo delokrog g. Škafara izseljenskoga duhovnika i odposlao na višjo cerkveno oblast, kak je to ta zahtevala. Poleg toga so se rešile ešče vse tekoče zadeve.

Ivanci. Oženo se je Klar Franc, cestar z Ivanec z Lovrenčec Julijanov, predsednicov-dekliškoga krožka z Bogojine. Ona je bila tudi prva cerkvena pesmarica. Bog blagoslovi novi par.

Na Dom sv. Frančiška v Črensovcih so v Din. darovali v Ljutomeri sledeči gospodje i gospe: Mrs. Lovrec Andrej, župnik, 10, Okrajna posojilnica 10, Sinigoy 10; po 5 Din: Komp Olga, Babnik, Anuš, Škof, Koharič, dr. Farčnikova, Ledinek, Šomak, Senčar; po 4 Din: Tušen, Vregg, Vaopitič; po 3 Din: Velnar, Sarjaš Marija, Anušek, Hercog, Petlar; po 2 Din: Horvat, N., Antolič, N., Zavratinik, Drobnik, Viher, Jagodič, Bombek, Cimerman, H., Ivanič, Antolič, Stanjko Ana. Dare izročila Žizek Veronika. — Oča sirot povrni vsem v obilnosti. — Odbor.

Kuzma. Malokda se mi kaj oglasimo v časopisaj, raj več delamo pa menje pišemo. Pa nekaj naj zna tudi naša javnost, ka gde ovači pozabi, da je Kuzma v Slov. Krajini. Z našim go-rečim g. duhovnikom Jeričom je naša Kuzma dosta pridobila. Komaj zdaj znamo, ka se pravi meti svojega lastnoga duhovnika. Kak smo se bojali velikih izdatkov; zdaj pa vidimo, ka zato nede tak strašno. Letos bomo zidali novi farov. Lesa smo že telko navozili, ka de skoro že zadosta. Najbole pridno vozi ves Trdkova. Trdkovčarje so pa rejsan pridni postali.

Grad. V špitali v Soboti se vračijo gospa dr. Šarugova. Dobroj gospej želemo skorajšnjo ozdravljenje i naj že skoro pridejo med nas.

Bogojina. Prosvetni dom mamopopravljen. Zato si štemo za dužnost, da se zahvalimo vsem tistim, ki so nam pomagali z delavci, foringovino z pezneznimi sredstvi. V prvoy vrsti se zahvalimo občini, ki nam je želansko leto darüvao v te namen 1000 Din. podpore. Bog plačaj!

Kuzma. Naša šola je štiritirazredna i ma samo dve učitelici. Dece je pa telko, ka bi trbelo najmenje šestrazredno šolo. Že dugo čakamo, ka nam pošle višiša oblast kakšega školnika, pa smo do zdaj šče nikaj nej dobili. Vüpamo, ka nam šče pred koncom leta pošlejo bar dva, ka de tak vsaki razred meo svojega učitelja, ar je malo preveč celi den včiti pa poieg toga meti v razredi okoli 80 dece i šče več.

V pošteno mesto v Francijo za deklo, šteta mladenka šče iti, naj piše slovenski na ete naslov: *Mr. Benoit Auxillac, pres Murat, Cantal, France.* Tü služiti i je jako zadovolna Lackovič Kristina iz Hotize, ki pozdravlja vse svoje domače i Lebarove.

Črensovc. Gasilska četa v Črensovcih priredi dne 29. maja na risaoski ponedek po večernici „Tombolo“ z lepimi dobitki: moški biciklin, ženski biciklin, plüg, mela, obleka za moškoga, obleka za žensko i več sto malih dobitkov pa prav hasnovitih.

POPRAVEK. V članku *G. Lendava*, ki je izšel v 18. štey Novin, pod glasi iz *G. Lendave* opisuje „prizadeti“ vprašanje trahoma v *G. Lendavi*. Smeši trahomsko stonico in uspešne dolgoletnega ambulatnega zdravljenja krona z besedami „tak dugo ka so šlepi gratali.“ Gospod, ki se je podpisal na koncu članka „prizadeti“ (ima namreč tak položaj, da bi se lahko podpisal z imenom in tudi s poklicom) svetuje nadrejenim oblastem nek nov način zatiranja trahoma v *G. Lendavi*. Prispevek v iznosu Din 20.000 ki jih po mnenju pisca članka kr. banska uprava določa za občino *Gor. Lendava*, naj bi se porabil za nagrado „ednomi stalnomi doktoru, šteti de se posebi šče vö včio.“ Prispevek kr. ban. uprave za trahomsko akcijo je v minulom letu znašal Din 15.000 in sicer za zdravila, obiske zunanjih ambulanz itd. ne samo za *G. Lendavo* temveč za celo trahomsko ozemlje dravske banovine. Toliko v pojasnilo prizadetemu. Trahom v *G. Lendavi* in okoliških vaseh postaja vsak dan bolj pereč vprašanje tamošnjega prebivalstva. Kaj je vzrok, da se trahom širi in se bo še širil? Vzrok ni nepoučenost prebivalcev; vsak ve, da je trahom nalezljiva očesna bolezen in da se mora tega tudi vedno zavedati. Zavedati se mora vsak odrasli, da se ta bolezen sama po sebi ne ozdravi temveč, se stanje vedno slabša. Večina odraslih ljudi, očetov in mater v *Gor. Lendavi* in okolici sploh še ni prestopila praga ambulante. Vprašam Vas — kdo je kriv, da otroci že v najranejši dobi življenja obole na trahomu, mar zdravnik, sestra? Krivi ste stariši sami usode vaših otrok! Neposlušni trahomaši širijo trahom v zdrave družine. Stokrat so Vam prišle iskrene besede zdravnikov do ušes, češ, vse zdravljenje je brezuspešno, če hodi na zdravljenje samo šolski otrok, doma pa sta še dva ali trije in še več, ki nočejo k zdravljenju. In to je še danes slučaj. Tudi otrok prinese iz šole v rodbino trahom, tega je pa zopet najmanj kriv zdravnik in protitrahomska akcija. V članku grozi prizadeti s imeni! Pridite v ambulanto, takih krivcev, ki širijo trahom je malo

manj, kot pa odraslih trahomašev v *Gor. Lendavi*. Naštejem Vam jaz otroke, ki jokajoč priznajo, da bi hodili na zdravljenje, pa jim „oča ne püstijo.“ Vzrok ni trahomska ambulanta, ki čaka grešnikov, ne da jih obsoadi, temveč da jim pomaga! In desetletno težko, naporno delo te ambulante krona „prizadeti“ s takim člankom in kliče nadrejene oblasti na pomoč. Vi, „prizadeti“ gospod, zakaj ne pišete člankov iz *Gor. Lendave* v tem smislu, da je le redno zdravljenje vseh trahomašev v enem kraju res uspešno delo. Sigurno bi bilo tako vaše prigravarjanje ljudstvu bolj koristno, kot pa najti novo rešitev problema graškega trahoma v tem, da eden dobi nagrado (pravite za deset ozdravljenih trahomov). Vam leži na srcu ozdravljenje morda le dveh, treh, štirikih trahomašev in potem boste zopet utihnili. Trahomska akcija je problem celega Prekmurja, problem naših revnih prekmurcev in trahomska akcija doma v *M. Soboti* ga rešuje z ljubeznijo, kljub pomanjkanju sredstev. Taki dopisi „prizadeti“ pa smešijo le „prizadeti“. — Šef protitrahomske akcije.

Izpred okr. sodišča v *M. Soboti*. Kiraly Josip, posestnik v *Gor. Lakošu št. 112*, (bivši župan) je bil dne 26. aprila t. l. obsojen na 8 mesecev strogega zopora, ker je odposlal po poštu na naslov dr. Nagy-a Ivana, urednika madjarskega lista „A nép“ v *Novem Sadu*: a) Članek z dne 17. 12. 1938, v katerem opisuje razmere madjarske manjšine v lendavskem srezi ter med drugim navaja: *Madjarska pokrajina*, kjer se razprostira veleposelstvo Eszterhazy-a, v izmeri 16.000 oravlo, katero posestvo je po agrarni reformi prišlo v roke le slovenskim kolonistom, nudi žalosten spomin o srečni preteklosti.

b) Spremono pismo k temu članku z dne 18. 12. 1938, v katerem med drugim izjavlja: „Ob enem upamo, da bomo mi prvi, ki moramo pripasti k stari domovini“, — in s tem hotel vršiti propagando, da bi se lendavski srez, torej del kraljevine Jugoslavije, izločil iz celote in spojil s tujo sosednjo državo. Do objave pa ni prišlo, ker sta bili članek in spremono pismo zaplenjena po policiji v *Novem Sadu*.

Kiraly Josip, ki ga je zastopal g. dr. Odič, odvetnik iz Čakovca, se je zagovarjal, da je ad b) mislil na priključitev Slovenske Krajine k Hrvatskemu delu naše države, ne pa na kakšno tujo državo. Zoper sodbo je prijavil revizijo in priziv.

Pošta.

Ferencec Marija, an Peuch. Sprejeli 18 din, Novine poslali, Flisar Alojz, La Malmaison par Sery. Sprejeli 63 din. Bertalanč Janez, Perčič 104. Sprejeli 9 din. Duga nega nikšega, v Nemčijo tudi vse plačano. Terjanje ne šlo za vas. — Trajbar Franc, Strehovci. Po vašem širiteli smo poslali za spomin silke tistim, ki so bili na okrašenom vozi na proslavi v Črensovcih lani. Če šteti ne bi je dobo, se zglasite za nje. — Andrejč Franc, Maizehölden, Nemčija. Novine koštajo v inozemstvo mesečno 6 din. Matajič Štefan, St. Pierre du Val. Penez razdelili po želi: 10 din na Dom sv. Frančiška, za 1939. l. za Novine 58:50 din., 137:50 din na račun staroga duga. Žilavec Alojz, Vadarci 99. Za Novine se plača v inozemstvo mesečno 6 din. Tak plačate za sina Augustina v Nemčijo za 6 mesecov 36 din.

Vabilo**na redni občni zbor**

HRANILNICE IN POSOJILNICE v ČRENSOVCIH r. z. z n. z., ki se bo vršo dne 21. maja 1939. ob 11. vöri v uradnom prostori posojilnice s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika z dnega občnoga zbora.
2. Poročilo načelstva i nadzorstva.
3. Odobritev računskoga zaključga za leto 1938.
4. Volitve načelstva i nadzorstva.
5. Čitanje revizijskoga poročila.
6. Slučajnosti.

Če bi te občni zbor ob napovedanom časi ne bio sklepčen, se vrši pol vöre kesnej na istom mestu z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki po pravilih veljavno sklepa ne gledoč na število navzočih članov.

Načelstvo.

Iščem služkinjo za hišno in poljsko delo, pozve se pri Uredništvu NOVIN.

„HIZICKI DOMAČOJ“

Požonec Kristina, Criquetot le Maucouduit. Prečastiti g. urednik! Napišem vam par reči, s šterimi vas jaz i moja sestra Justika pozdravim v imeni Jezusa i Marije. Zdaj sve spremenile mesta. Z ednim naročivi tudi Marijin list, zato ka sve z Novinami jako zadovoljni. One troštajo nas izseljence, ki smo raztepeni po širnem sveti. Kda čemo Novine, se nam vidi, kak da bi nam domači pripovedovali. Naznamim vam, ka sam tudi jaz ednok doživela veliko veselje tu v Franciji, štero sam si dolgo želela, ali ne je bilo mogoče. Bila sam pri lagojem gospodari, ki ne naj s sestrov pusto, kda so bili naš izseljenski duhovnik g. Camplin v bližini, ka bi šle k spovidi. Zdaj, kda sam mesto spremenila, se mi je ta velka žela spunila. Naš g. izseljenski duhovnik g. Camplin so nas obiskali i očistili smo naše duše. Po dugom časi sam čula slovensko predgo, štera se mi je jako dopadnola. Nesam se mogla g. duhovniki osebo zahvaliti za njihov trud, zato se njim zdaj. Obe s sestrov ji lepo pozdravim. Moja sestra ne mogla priti na sestanek, ona se je spovedala pri francoskom misijonari i je dobila od nji za spomin lepo Marijino sliko i lepo čislo. G. urednik, še ednok vas obe s sestrov lepo pozdravim. Pozdrave vam pošilajo tudi moja botrina, ki so tudi tu: Berden Pavel s sinom Jožefom, Berden Ludvik i Bukovec Viljem.

Virag Marija, Francija. Prečastiti g. urednik! Hvalen Jezus i Marija! Najlepše vas pozdravljam i vam želim vse najboljšo. Lepo se vam zahvalim na rednom pošiljanji Novin, ki so mi na veliko veselje i tolažbo tu v

tujini. Komaj je čakam vsaki teden, ve mi one povejo, ka se godi v milom rojstnom kraji. Še ednok vas pozdravim, g. urednik. Pozdravljam tudi svojo rodbino, svoje brate i celo črensovsko faro.

Žilavec Rupert i žena, Toubert, Sartronville. Lepo pozdravljata g. urednika i njim želela vse dobro. Lepo se zahvalujeta na rednom pošiljanji listov.

Pismo poslano g. Camplini.

Prečastiti dušni pastir! Dovolite, da Vam tudi jaz želim vesele in blagoslovljene Velikonočne praznike, čeprav se še ne poznamo. Kakor vidite sem Slovenka iz Maribora. Stanujem v Morangis-u že od 8 febr. Predstojniki so me poslali sem, da se naučim francoščine. Ostanem do drugega leta januarja. Učila sem se že nekaj časa v Mariboru, a pri govorjenju še se mi jezik strašno zapleta. Pa upam, počasi se bo že razvezal. Tudi sv. spoved opravi pri francoskem duhovniku. Seveda je težko, pa ljubi Bog da svojo milost, potem pa je vse lahko. Jaz pa si pomagam z slovarjem. Ta edini mi zna po slovensko povedati.

Gotovo boste mislili kako znam za Vaš naslov? Dobila sem ga od č. g. Dr. Jožef Mirta. Rekel mi je, da Vam naj pišem i če bi bila potreba, da opravi sv. spoved po slovensko. Ker obiskujete Slovence, se Vam tudi jaz najlepše priporočam ob priliki, če bo Vam mogoče. Zdaj za Veliko noč imate gotovo dosti dela. — Sprejmite iskrene pozdrave in rokopoljub od kandidatkinje šolskih sester.

Rozina Rajh,
Maison St. Joseph
Morangis par Longjumeau
Seine et Oise.

Predlog g. dekana Jerič Ivana za vreditev najemnine naših verskih šol.

Te predlog je bio sprejeti i naše verske občine dobivajo lepe najemnine od Kr. banske uprave. Predlog se glasi etak:

Kr. banski upr. dravske banovine

prosvetni oddelek

v Ljubljani.

Rk. cerkvene občine dekanije Lendava so v smislu uredbe naslova z dne 9. sept. 1936 čl. 4. točka 2 in navodil z dne 19. jul. 1937. IV. No. 12613-1 dale poslopja svojih verskih šol naslovu v najem. Tozadevne pogodbe je sresko načelstvo v Lendavi predložilo dne 12. febr. 1938 naslovu v potrditev. Podpisani v imenu cerkvenih občin prosim, da kr. banska uprava blagovoli predložene pogodbe neizpremenjene odobriti in za kritje najemnin vnesti v svoj proračun primerno postavko.

Razlogi:

1.) Slovenci se imamo ravno tem verskim šolam zahvaliti, da magyazacija v Slov. Krajini ni uspela. Dočim so bili na občinskih in državnih šolah nastavljeni le magyarski učitelji, ki so vse predmete, tudi verouk, poučevali

le v magyarsčini, so bili na verskih šolah izvoljeni po večini slovenski učitelji, domačini, ki so morali vsak učni predmet razlagati tudi slovenski, verouk pa je bil itak samo slovenski. Poleg tega je imela na teh šolah na pouk velik vpliv duhovščina, ki je bila z večjega narodno zavedna. Ta poslopja so torej Slovincem spomeniki njihove uspešne borbe zoper potujčevanje in jih že kot take moramo imeti v čisljih in v dobrem stanju.

2.) Ta poslopja se nahajajo v obmejnem pasu in morajo že radi tujcev biti vsaj v dobrem stanju. Res se očita cerkvenim občinam, da zanemarjajo ta poslopja. Ta očitek je krivičen. Cerkev za ta poslopja ni mogla skrbeti v zadostni meri od taktat, ko je glede imenovanja učiteljstva in pouka izgubila po prevratu vse pravice in ko je imovino verskih šol svetna oblast začela lastiti šolskim občinam. Ko pa je Cerkvi sodišče priznalo lastninsko pravico, je poslopja dala v najem upravnim občinam za 10 Din, samo toliko, da se ji prizna s tem lastninska pravica, in je obvezala občine,

da vzdržujejo poslopja. Občine pa so vzdrževanje zanemarile. Stanje ni bilo nič boljše, ko je vzdrževanje šol prevzela banovina. Tudi v tem času je šolska oblast črtala ali pa zniževala postavke z popravila, češ da so poslopja cerkvenih občin in ne gre, da bi poslopja vzdrževala nejmojemalka. Tako so torej cerkvene občine prisiljene zahtevati od pristojne svetne oblasti primerno najemnino. Dokaz, da je Cerkev, dokler je imela na verskih šolah kaj pravic, za poslopja skrbela v zadostni meri, je to, da je v lendavskem dekanatu samo v letih od 1908 do 1914 pozidala 11 modernih šol z učiteljskimi stanovanji, trem šolam pa je dala prizidati potrebne nove učne prostore. Da Cerkev ne zadene očitek, da je pustila obstoječe šolske zgradbe propasti, kar je proti pravilu pametnega gospodarstva, je prisiljena zahtevati od pristojne svetne oblasti, v tem slučaju od naslova primerno najemnino.

3.) Če vpoštevamo, da nosi vsa bremena za vzdrževanje poslopij in vse javne davščine in zavarovanja cerkvena občina, je najemnina primerna in ne previsoka.

V Lendavi je do lani upravna občina plačevala luteranski cerkveni občini za v najem vzete učne sobe letno 3000 Din. za vsako sobo.

IZKAZ najemnin za rim. kat. verske šole v lendavski dekaniji.

Tek. št.	K r a j, kjer se šola nahaja	Učne sobe za Din	Uprav. stanovanje za Din	Učit. stanovanje za Din	Pisarna ali kabinet za Din	Vrt, drevesnica in sadonovnik za Din
1	Turnišče	11400	1800	960	600	—
2	Velika Polana	9000	1800	2400	600	127
3	Lipa	9000	1800	1200	600	120
4	Gomilice	6000	1800	1800	—	116
5	Dobrovnik	8400	—	—	600	—
6	Radmožanci	5400	1800	1200	—	182
7	Črensovci	10200	—	—	600	350
8	Trnje	6000	1800	1200	600	360
9	Dolnja Bistrica	3000	1800	—	—	150
10	Srednja Bistrica	6000	1800	—	600	293
11	Žižki	6000	—	—	—	250
12	Dokležovje	3000	1800	—	—	267
13	Ižakovci	6000	1800	—	600	352
14	Beltinci	13800	—	—	600	97
15	Bogojina	9000	—	—	600	37
16	Ivanci	3000	1800	—	—	230
17	Gornji Lakoš	6000	1800	1800	—	73
18	Petišovci	6000	1800	1200	—	72
19	Dolina	3000	1800	—	—	—
20	Čentiba	6000	1800	1800	—	210
21	Mostje	3000	1800	—	—	79
22	Hotiza	6000	1800	1800	—	8
23	Kapca	6000	1800	1200	—	37
24	Gaberje	6000	1800	1800	—	85
Vsota		157200	34200	18360	6000	3495

To najemnino dobijo šole letos že v celoti, lani so jo delno dobivale, ar je predlog prišo prekesno v Ljubljano.

Pisma vojakov iz Slovenske Krajine, štera so v svetovnoj bojni pošilali uredništvu Novin.

Ta večjerna pisma so dokaz tiste povezanosti, štera je obstojala med Novinami i našim narodom i štera je rodila našo slobodščino.

Heindler Karol pa Fartek Ludvik IR. No. 83. Valen bojda Jezus Kristuš, to je moj te prvi glas. Srca vas lepo prosim gopon plevanoš, naj bodo tak dobri pa naj dajo notri v Novine djati, ka slobod zememo od svoji roditelov, od svoji domovine, od Küzdoblanja pa od gračke fare. Zdaj pa najprle od svoji ocev, šteri tam z nami vred krv prelevajo, od naši mater, štere so nas tak žmetno gor ranile, pa kda smo notri rukivali, ka so nas tak s skuznatimi očami sprejavale. Zdaj pa od svoji bratov, šteri z nami vred krv prelevajo za domovino i se proti neprijatelji postavljajo; oš svoji ljubleni sester, štere tam doma z Boga pomočjov delajo pa nam ta v tabor včasi kakši glas pošlejo. Zdaj pa vzememo slobod od svoji rodbine pa od svoji sosedov, pa od slovenski deklin, štere ste tam doma pa vam na znanje damo, včasi si zmislite na nas siromake, šteri tam v tabori smo, ka domovino branimo, zmislite si na nas, ki idemo iz Küzdoblanja. (Poslano g. Jerič v Kuzmo.)

V Dolnji Bistrici naslov tudi plačuje za navadno kmečko sobo letno 2400 Din. pa je tako mala, da more v njo enkrat samo do 25 učencev, zato polovica razreda pride v šolo predpoldan, druga polovica pa popoldan.

Naslov tudi že sedaj plačuje v soboškem srezu z ozirom na bremena, ki jih mora poleg najemnine še nositi za vzdrževanje poslopij, skoraj ravno tako visoko najemnino.

Vsa ta dejstva dokazujejo, da je najemnina krajevnim razmeram primerna in se torej ne sme zniževati.

4.) V kolikor se pogodbe nanašajo na upraviteljska stanovanja, je naslovu itak vseeno, ali plačuje stanarino upraviteljem, ali pa cerkveni občini v obliki najemnine. Pri učiteljskih stanovanjih pa bo, ker najemnina ne znaša 1800 Din, banovina toliko prištedila, da poravna s tem najemnino za pisarne in drevesnice. Za banovinski proračun pride torej v poštev samo najemnina za učne sobe, ki pa je z ozirom na zgoraj povedano primerna in znaša samo 157.200 D.

Na podlagi zgornjih razlogov podpisani prosim, da naslov blagovoli pogodbe odobriti, da bi postale s prvim aprilom t. l. pravomočne in da zagotovi v svojem proračunu za kritje najemnine primerno postavko.

Turnišče, dne 13. febr. 1938.

Jerič Ivan, dekan.

vas, duhovni oča, zdaj mi na to pošilajte Novine pa teva dva štrija seli coj denite tak kak je tu napisano. Zdaj vam pa želim vesele i blažene božične svetke i novo leto, kaj se šče dostokrat zdravi pa veseli včakali. Tak idnok vas šče dam srca lipou pozdraviti, zdaj pa z Bogom ostante. Amen. (Pisec naj se zglati na uredništvu Novin.)

„Ubogoj Srnici.“

(Nadaljevanje.)

Zgučimo si, ka gda ženske zaspajo, te mo je šli klat i pucat, zato ka smo je domo nej vüpal nesti, bojali smo se, či ženske ovadijo, te plačamo „štrof“; za vsako srno bi se plačalo okoli 100 mark.

Idemo pomali nazaj domo, med potjov si popevamo, naj si nedo kaj ženske mislite! Kda opravimo večerjo, hitro se vsaki v svojo hižico zaklene i leže. Gda so ženske zaspale, se pomali odpravimo. Noč je bila jako lepa svetla i smo šli eden za ovim v precejšnoj razdalji vse prek njiv do grmovja, gde smo vzeli srne z žaklom. Odišli smo precj daleč, do edne globoke jame, gde so pred vnoгими leti vozili vö pesek. Tam smo zaklali nedužnivi srnici; jako mi je bilo žmetno, gda je Šandor vdaro po glavi srnico i je nemilo vsaka zaječala. Pri srci mi je tak bilo žmetno, da sam se malo nej razjokao. Oblübo sam te, da več niedne divje živali nemo lovio i preganjao. Gda smo te spucali, se odpravimo brez guča domo spat; vsi smo bili tiho!

Na drugo gojdo so bili Risali, par ji je odišlo k sv. meši, a midva s Šandorom sva tečas meso skühala, Srnsko meso je resan bilo dobro, ali kaj, da sem je nej mogo jesti, ar sta se mi srnici jako milile. Vidite ešče zdaj mi je žao, ka smo te to včinolli i oropali življenje nedužnivi srnici. Ve so srne lepe i nedužne živalce.

Kda je Britalan to vö povedo, se je sklono i globoko zamislo, po lici pa so njemi začnole tečti skuze. Vsi smo gratali uho i si premišlavalli od ubogih srnic.

Gider Joško.

(Konec.)

Nekaj računanja.

Ko pride k hiši zastopnik Vzajemne zavarovalnice ali Karitas (ali katere druge zavarovalnice), imajo ljudje navadno dva izgovora: 1. Mlajši pravijo, da je še čas za zavarovanje; 2. Mnogi pa pravijo, da zavarovalnice vodi samo dobičkarstvo. Oba ugovora ovržejo sledeče številke:

„Naša moč“ v 5. številki prinaša zanimivo tabelo. Navaja 21 zavarovalnic pri Vzajemni zavarovalnici, ki so že umrli in je za njimi izplačala zavarovalnino, izmed teh zavarovalncev je bilo 10 takih, ki so bili stari okrog 35 let, 5 okrog 45 let, ostali pa med 50 in 60 let. Spet je bilo med njimi 5 takih, ki so samo 1 leto plačevali zavarovalnino. Med temi je tudi bila 25 letna zavarovanka, ki je plačala samo 2.040 Din. premij, zavarovalnica pa je izplačala dedičem 30.000 Din... Kar se „dobičkarstva“ tiče, sta pričli sledeči številki: Navedeni 21 zavarovancev je skupno plačalo 169.098 Din., zavarovalnica pa je po njih izplačala 857.000 Din., torej celih 687.902 Din. več.

Gornje številke so zelo zgovorne. Ne pomišljajte torej in ne odlašajte! Vsakega dne je škoda, ker res ne vemo ne dneva, ne ure. V mescu januarju in februarju se je pri „Karitas“ zavarovalo 2147 oseb. A tudi pomrje jih mesec za mescem dosti.

Vodstvo „Karitas“ je v Mariboru (Orožnova u. 8.), zastopniki pa v vsaki župniji. V Slovenski krajini sta glavna zastopnika: ga. Jožica Skalar v Murski Soboti in Zver Jožef, tajnik posojilnice v Črensovcih.

Vsaki osebi — družini nudimo stalni zaslužek. — Pišite **MARA Maribor**

Pojasnila: Rituper, Vučjagomila.

LES za čakature in rušte, suhi in žagan prodaja: MURSA na KRAPJI pri LJUTOMERU.